

INLEIDING

Nou Camp

26 mei 1999. Nou Camp. De reguliere speeltijd is voorbij. Het staat 1-0 voor Bayern München. Voorzitter Franz Beckenbauer en manager Karl-Heinz Rummenigge stappen in de lift om de overwinning op het veld met de spelers te vieren. Het was een traag liftje, zodat ze pas drie minuten later beneden arriveerden. Dan staat het plotseling 2-1 voor Manchester United. Nooit eerder had een Europacupfinale zo'n dramatische afloop. Doelman Olivier Kahn noemde het de moeder van alle nederlagen. En wie zal hem daar ongelijk in geven. In heel Europa stredden leedvermaak en medelijden met elkaar. Een nederlaag van het vooral ook in Nederland impopulaire Bayern München was altijd welkom, maar op deze manier was toch al te gek. De Zuid-Duitse voetbalclub Bayern München roept blijkbaar weerstand op, maar waarom? De club is succesvol, arrogant, rijk en openlijk geldzuchtig. Ze koopt andere Duitse teams leeg, steunt op omstreden spelers, zoals Lothar Matthäus en wil koste wat kost winnen, desnoods met 'onfaire' middelen. In dat laatste is ze niet uniek, want voetbal is een gereguleerde vorm van oorlogvoering, waarin veel geld omgaat. En zoals bekend, oorlog noch geld brengen het beste in de mens boven.

Bayern München is ook geliefd, want ze is uiterst succesvol, speelt al veertig jaar op een hoog niveau, heeft prachtige voetballers in huis (gehad), speelt bij tijden mooi en creatief voetbal, en bezit het typisch Duitse doorzettings-

vermogen. Niet voor niets heeft de vereniging de grootste supportersschare van de hele Bundesliga. Er zijn Bayern-fanclubs tot in het Roergebied en Hamburg. De club is vergelijkbaar met andere Europese topclubs, zoals Chelsea en Manchester United, AC Milan en Juventus, FC Barcelona en Real Madrid, die eveneens in het hele continent worden bewonderd en gehaat. Succes wekt jaloezie, maar ook respect en liefde.

De meeste Nederlandse voetballiefhebbers hebben gemengde gevoelens over buitenlandse topclubs. Met twee uitzonderingen: FC Barcelona en Bayern München. Barcelona is alom geliefd, Bayern München daarentegen alom gehaat. De liefde voor Barcelona is plausibel. Vanwege al de succesvolle Nederlandse spelers en trainers – van Michels, Cruijff, Van Gaal tot Rijkaard – voelen we een band met de Catalaanse hoofdstad. We vermoeden zelfs dat Nederlanders en Catalanen, ondanks alle aanwijsbare verschillen, met elkaar verwant zijn: anders zouden al die Nederlandse spelers en trainers toch niet zo'n succes hebben gehad? Bovendien waren de inwoners van Catalonië in de tijd van de fascistische dictator Franco de 'good guys' die werden verdrukt en zelfs hun eigen taal niet mochten spreken. Sinds de film over Cruijff *En un momento dado* is dit feit terug in ons geheugen. Sterker nog Cruijff heet daar 'El Salvador', de verlosser!

De liefde voor FC Barcelona is betrekkelijk ongecompliceerd in vergelijking met de negatieve gevoelens die Bayern München bij vele Nederlanders oproept. We zijn niet alleen doordrongen van het succes van de club maar ook van

haar arrogantie, evenals de talloze goals van Gerd Müller, het domme spel van Georg Schwarzenbeck en de hardheid van Stefan Effenberg. Als we ons echter meer verdiepen in waar deze afkeer vandaan komt, belanden we in diepere, veel diepere lagen. Dan gaat het om zaken als de Tweede Wereldoorlog, het Beierse conservatisme, haar politieke leiders Franz-Joseph Strausz en Edmund Stoiber, het mengsel van traditie en hightech, Lederhosen en laptop. Maar dan gaat het ook om de manier waarop wij Nederlanders de dingen doen, het gebrek aan traditie en de op hol geslagen vernieuwingsdrang, de concurrentie tussen Ajax en Bayern München, de arrogantie van Nederland gidsland en het eeuwig opgestoken vingertje.

Bayern für Holländer gaat over Bayern München, maar bovenal gaat het ook heel erg over onszelf en onze zwakke plekken.